

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Recession nærmer sig

Af: Seniorøkonom Kristian Skriver og cheføkonom Tore Stramer

Velkommen til den første udgave af nøgletalsnyt for 2023. 2022 var et ekstraordinært år set med økonomiske briller. Efter mange år med stabil og lav inflation tordnede inflationen i vejret til det højeste niveau i 40 år. Blandt andet som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Centralbankerne verdenen over har hævet de pengepolitiske renter i forsøget på at få bugt med den uholdbart høje inflation. De kraftige stigninger i renterne har fået priserne på mange finansielle aktiver til at falde kraftigt.

På trods af, at mange negative økonomiske overskrifter har præget 2022, har økonomien egentlig klaret sig ganske pænt. BNP-væksten i dansk økonomi har været ret høj. Samtidig er ledigheden tæt ved det laveste niveau, der nogensinde er set, og beskæftigelsen er på et rekordhøjt niveau.

Økonomien og arbejdsmarkedet vil dog blive ramt i 2023. Vi venter, at dansk økonomi bevæger sig mod recession, hvor de økonomiske aktiviteter vil falde, hvilket også vil medføre fald i beskæftigelsen. De høje renter vil lægge en dæmper på byggeaktiviteten. Dertil vil privatforbruget også blive ramt af den høje inflation, mens også svag vækst på flere af de danske eksportmarkeder vil lægge en dæmper på Danmarks eksport.

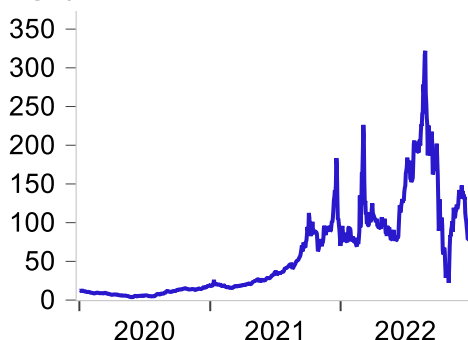
De første tegn på økonomisk afmatning kan vi se i erhvervstilliden, der faldt i december. Ser man bort fra en kort periode i forbindelse med coronakrisen, er erhvervstilliden nu på det laveste niveau siden finanskrisen i 2009. Det er bekymrende, da den lave erhvervstillid desværre sender et klart signal om, at dansk økonomi har kurs mod et økonomisk tilbageslag.

Positivt nyt er der dog på inflationen, der er begyndt at aftage, fordi energipriserne falder. Det ses også i gaspriserne, der i øjeblikket er nede på niveau med før Ruslands invasion af Ukraine.

Nøgletal	Side
BNP-vækst på 0,3 pct. i tredje kvartal	2
Erhvervstilliden fortsætter med at falde - peger mod recession i dansk økonomi	3
Tysk inflation styrtdykker - men energirabat driller statistikken	4
Dampen aftager på det danske arbejdsmarked	5
Lille stigning i detailsalget i november	6

Naturgaspriser

EUR/MWh

Kilde: ICE, Macrobond, Dansk Erhverv

BNP-vækst på 0,3 pct. i tredje kvartal

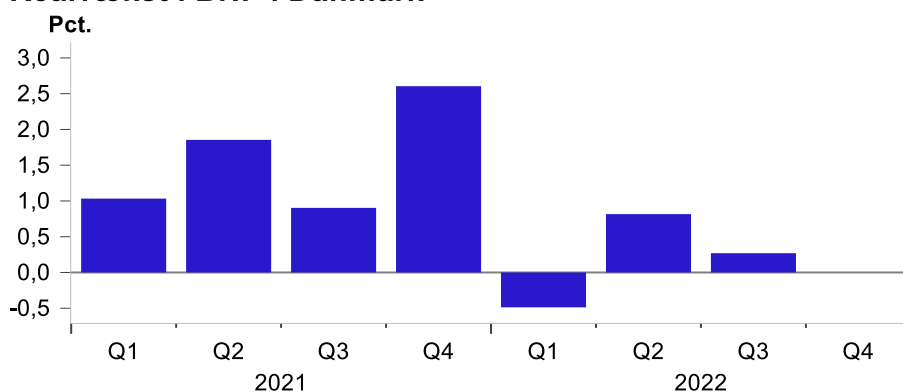
Danmarks BNP voksede med 0,3 pct. i tredje kvartal, når der korrigeres for prisudviklingen og sæsonudsving. Det er en nedrevidering på 0,2 procentpoint sammenlignet med den hidtidige offentliggørelse.

Det er ret lav vækst, men alligevel er det en glædelig overraskelse, fordi vi havde ventet, at dansk økonomi skrumpede i tredje kvartal. Dansk økonomi klarer sig overraskende pænt på trods af udfordringer med høj inflation og tiltagende rente, som ellers ret hurtigt ville kunne sætte dansk økonomi i bagegear.

Fremgangen kom især fra en fortsat positiv udvikling i industrien, herunder specielt drevet af medicinalindustrien. Den danske industri fremstår generelt stærk i den globale konkurrence i øjeblikket. Medicinalindustrien har klaret sig utrolig flot i løbet af 2022. Det er der også god grund til. Den danske vareeksport er mindre følsom overfor udsving i de globale konjunkturer, fordi medicin udgør en forholdsvis stor del af vareeksporten. Efterspørgslen efter medicin er mere eller mindre uafhængig af om økonomien går frem eller tilbage. Det nyder vi gavn af nu og de kommende år, hvor de økonomiske udsigter i Danmark og udlandet er svækket kraftigt. Det gør, at et eventuelt økonomisk tilbageslag bliver mindre hårdt end ellers.

Det står dog også klart, at den høje inflation påvirker danskerne. I tredje kvartal faldt husholdningernes forbrug med 0,7 pct. Dermed er privatforbruget faldet i alle tre kvartaler af 2022. Danskernes privatøkonomi er presset af de høje prisstigninger, som lægger en dæmper på forbrugertilliden. Det får danskerne til at holde igen med pengene. Trods tilbagegangen er det bestemt ikke, fordi danskerne bruger få penge. Husholdningernes udgifter til forbrug steg med 1,8 pct. i tredje kvartal, men de høje prisstigninger gør, at danskerne får færre varer og tjenester.

Realvækst i BNP i Danmark

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Erhvervstilliden fortsætter med at falde - peger mod recession i dansk økonomi

Den samlede erhvervstillid i Danmark faldt i december til indeks 85,9 mod indeks 85,9 i november. I november var der ellers en lille bedring i erhvervstilliden, men det fortsatte fald understreger, at optimismen fortsat siver ud af virksomhederne. Erhvervstilliden er faldet kraftigt siden slutningen af 2021.

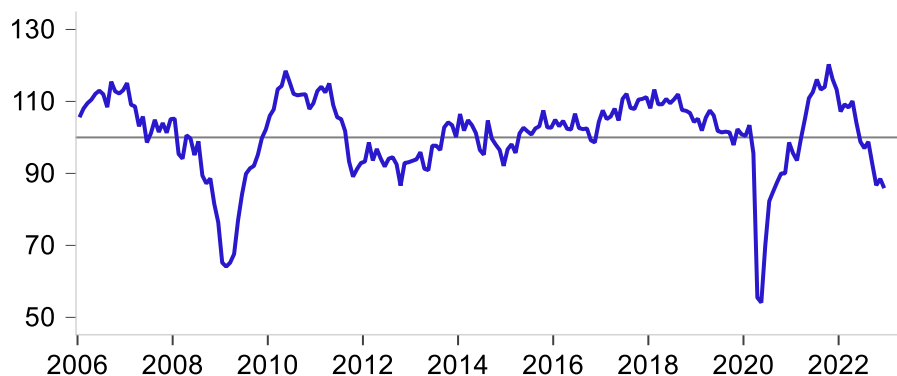
Den meget lave erhvervstillid indikerer desværre, at dansk økonomi bevæger sig mod recession, hvor de økonomiske aktiviteter vil falde. Ser man bort fra en kort periode i forbindelse med coronakrisen, er erhvervstilliden nu faldet til det laveste niveau siden finanskrisen i 2009. Det er bekymrende, da den lave erhvervstillid desværre sender et klart signal om, at dansk økonomi har kurs mod et økonomisk tilbageslag.

Der er en række udfordringer, som lægger en dæmper på erhvervstilliden herhjemme. Det er især svækkede udsigter for efterspørgslen fra de hjemlige- og udenlandske kunder, der er med til at lægge en dæmper på optimismen hos de danske virksomheder. Forbrugertilliden er svækket kraftigt, mens også vækstudsigterne for flere af vores vigtigste eksportmarkeder er dårlige. Dertil er renterne steget kraftigt, hvilket uden tvivl vil lægge en dæmper på de økonomiske aktiviteter indenfor især byggeriet.

Vi må berede os på en periode med faldende økonomisk aktivitet i Danmark, fordi efterspørgslen fra de hjemlige- og udenlandske kunder aftager. Dertil er renterne steget kraftigt, hvilket uden tvivl vil lægge en dæmper på de økonomiske aktiviteter. Byggeriet, der er meget følsomt overfor stigende renter, samt de mest konjunkturfølsomme dele af industrien vil blive hårdest ramt af en økonomisk nedtur.

Selvom der er udsigt til økonomiske afmatning, kommer det dog fra et udgangspunkt, hvor aktiviteten i dansk økonomi har været meget høj.

Dansk erhvervstillid

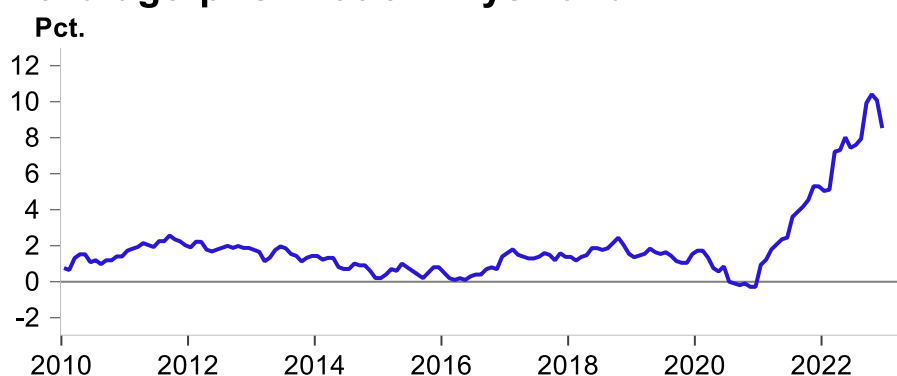
Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Tysk inflation styrtdykker - men energirabat driller statistikken

Forbrugsprisinflationen i Tyskland aftog mærkbart fra 10,0 pct. i november til 8,6 pct. i december. Det er et overraskende stort fald i inflationen, der har taget de finansielle markeder fuldstændig på sengen. Dagens lave tyske inflationstal skal dog tages med store forbehold. De tyske husholdninger fik udbetalt en statsstøttet rabat til deres energiregning i december som har påvirket opgørelsen af energipriserne. De statistiske myndigheder i Tyskland skriver, at det endnu ikke er muligt at kvantificere den endelige effekt af rabatten. Den beregning ventes først at blive offentliggjort d. 17. januar.

De finansielle markeder famler derfor også i øjeblikket. Det er reelt ikke muligt at danne sig et overblik over den reelle udvikling i den tyske inflation på baggrund af tirsdagens tal. Faldet i den tyske inflation er overgjort, og der er forventeligt udsigt til en ny stigning i inflationen i januar, hvor energirabatten ikke gentages. Når det er sagt, så er der tegn på at inflationen i Tyskland har toppet og vil aftage i løbet af 2023. En gennemsnitlig inflation på ca. 7 pct. i 2023 synes nu inden for rækkevidde.

Forbrugerprisinflation i Tyskland

Kilde: BUBA, DESTATIS, Macrobond, Dansk Erhverv

Dampen aftager på det danske arbejdsmarked

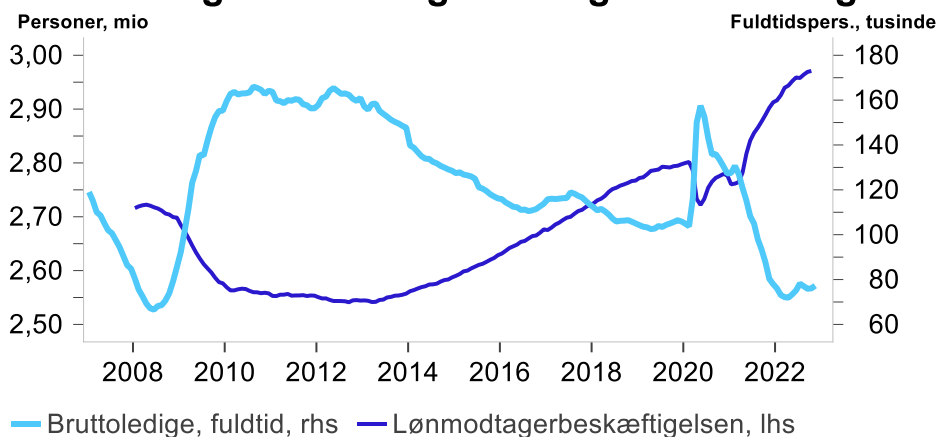
Dampen er ved at gå af det danske arbejdsmarked. Lønmodtagerbeskæftigelsen i Danmark steg med 1.700 personer i oktober. Det er især bemærkelsesværdigt, at det primært er drevet af øget offentlig beskæftigelse, mens den private beskæftigelse blot steg med 300 personer i oktober.

Den svagere fremgang på arbejdsmarkedet begynder så småt også at få ledigheden til at stige. I november steg bruttoledigheden med 1.200 fuldtidspersoner til i alt 77.300 fuldtidsledige.

De svage tal for arbejdsmarkedet understreger, at afslutningen på de senere års flotte jobvækst nærmer sig. Ser vi på de seneste højfrekvente data for arbejdsmarkedet, så er der desværre ingen tvivl om, at vendingen har ramt arbejdsmarkedet. Antallet af jobopslag er faldet med godt 20 pct. siden februar, og antallet af fyringsvarsler er samtidig steget til det højeste niveau siden coronakrisen i 2020.

Konkret forventer vi et fald i beskæftigelsen på ca. 75.000-100.000 personer frem mod udgangen af 2023. Når det er sagt, er lønmodtagerbeskæftigelsen på et rekordhøjt niveau, mens ledigheden er nær det laveste niveau nogensinde.

Lønmodtagerbeskæftigelsen og fuldtidsledige

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Lille stigning i detailsalget i november

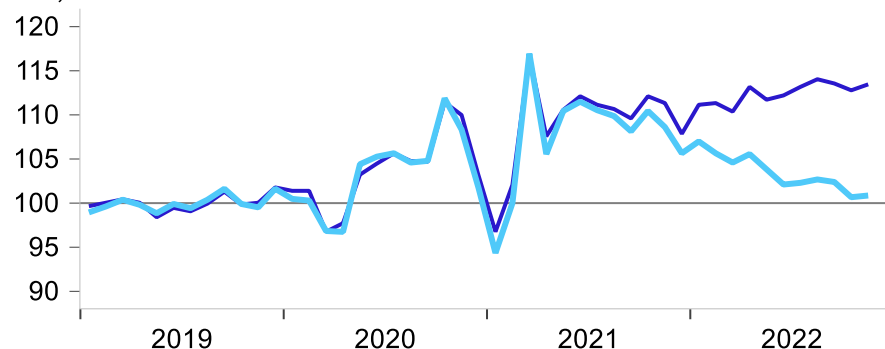
Detailomsætningen i Danmark steg med 0,2 pct. i november, når der korrigeres for sæsonudsving samt prisudviklingen. Det kommer ovenpå et stort fald i detailsalget i oktober. Udviklingen i november dækker over en stigning i beklædning mv. på 8,0 pct. mens fødevarer og andre dagligvarer samt andre forbrugsvarer faldt med hhv. 1,3 pct. og 0,1 pct.

Med faldet i november er detailsalget i mængder, hvor der korrigeres for de store prisstigninger, tilbage på niveau med 2019. Men det er dog værd at have for øje, at danskerne fortsat bruger mange penge i detailhandlen. Det er endog steget en smule i løbet af 2022. Det vil med andre ord sige, at danskerne bruger en smule flere penge i detailhandlen, men de får færre varer med hjem eller vælger de billigere alternativer.

Detailomsætningen er dermed fortsat på et pænt niveau på trods af at danskernes privatøkonomi er presset af de høje prisstigninger og den lave forbrugertillid.

Detailsalg i alt, sæsonkorrigeret

Indeks, 2019=100

— Korrigeret for prisstigninger — Faktisk

Kilde: Statistics Denmark, Macrobond, Dansk Erhverv

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.